

Temetés este tízkor

[2011. április]

Az Angol, a Futár és Bárpéter a földön ültek, hátukat az autónak támasztva. A karburátor feladta a harcot, a hőségtől először felforrósodott, aztán ahogy Angol vizet öntött rá, pár kilométer után szétrepedt, ez volt a legelfogadhatóbb magyarázat, és nem azért, mert esetleg a karburátor így egyáltalán nem mehet tönkre, hanem azért, mert kéznél volt a bűnbak, és ezért bármikor bármit meg tudott bocsátani egymásnak ez a három ember. Még 1981-ben, amikor először látták egymást az iskola négyszögében, valahogy tudni lehetett, és ezt később Futár készségesen bevallja, hogy az Angol hülyeségei a legmegbocsájthatóbbak, pedig akkor plusz két órát álltak az elviselhetetlen melegben, mert az Angol nem volt hajlandó rögtön önként feladni magát, és a két órájukba kerülő huzavonát végigálltatta az iskola népével, holott minden le volt zsirozva előre, hogy az Angol egy idő után kiáll, amikor az igazgató ünnepélyesen és szigorúan nyilvános vezeklésre szólítja fel a Bűn egyelőre ismeretlen elkövetőjét.

Ez tetszett Bárpéternek, és mert hirtelen világosság öntötte el az agyát, hogy akkor itt most kétórás állingálás következik, megbökte a Futárt, aki tőle jobbra állt, a könyökének azt a csontos kiszögellését hozzákocantotta a Futár könyökéhez, és amikor látta, hogy a Futár szempillái az egyetértés jeleként lassan lecsukódnak, mint egy harántredőny, elmosolyodott. Azt a mosolyt sokáig őrizte, mert aznap nem tudtak találkozni Angollal, aki kerek két óra elteltével lépett a káreu elé vezekelni, csupán harmadnap keresték meg, iskola után. Bárpéter mindig tapintatosabb volt, valószínűleg csontos alkatánál fogva, és úgy szegődtek az Angol nyomába, mintha csak hazafelé tartának szintén. Az Angol viszont minden tapintatos szándékukat keresztülhúzta, és úgy tért le az orvosi bentlakások utáni kazánházak mögé, hogy még csak hátra sem nézett, mint egy figyelmetlen, indexelés nélkül beforduló autó. Futár és Péter egyszeriben megállt, ez az újabb helyzet, hogy az Angol a kazánházak mögé jár, megzavarta őket. A kazánházak mögött, úgy tudták, kutyatetemek rohadnak, széttöredezett üvegek lapulnak alattomosan a fűben, és bogáncskórók zörögnek a lábszárnak. Tudni akarom, mit keres erre, mondta megtorpanásuk ellenére a Futár, és előrement, azonban a kazánházak mögött nem volt senki, úgy látszott, elveszítették erre a napra is az Angolt. Ő azonban nem vészelt el, hanem fönt ült a kazánház tetején, és cigarettázott. Egy létrán mászott fel, aminek minden második foka hiányzott, ezért már rég kivonták a forgalomból, senki sem használta. Elszívott három egész szálát, és csak azután kezdett szedelőzködni, de előbb a cigarettacsikket gondosan összeszededgette, és egy apró zacskóba rakta. Amikor befordult a sarkon, a Futárba és Bárpéterbe ütközött. Bárpéter már három napja, ahogy a napon állt, eldöntötte, valami egészen kedves gesztust talál ki ennek a konok embernek, de aztán hogy ilyen váratlanul botlottak egymásba, semmi nem jutott az eszébe, csak bámulták egymást. Végül Futár szólalt meg, és azt mondta az Angolnak, hogy jöjjön velük. Az Angol végigmérte őket, és azt kérdezte, mi ez, valami kihallgatás, és nagyon komoly volt, mert abban az időben teljességgel komolyan vette magát. Futárnak és Bárpéternek nem volt kedvük ellen ez a komolykodás, mert már rég elcsíptek az Angol viselkedésében valami egészen felnőttes dolgot, de ez teljesen különbözött a saját felnötteiktől látottaktól, így már megismerkedésük előtt jóval utánózni kezdtek az Angol néhány gesztusát. Ugyanolyan fontos képet vágtak hát az egész meghíváshoz. Az Angol ugyanakkor nem ellenkezett, és bár a Futár is nagyon jól tudta, hogy az Angol meglepően és hízelgően engedékeny, mondhatni a kedvükben jár, mégsem miattuk teszi, hanem saját magáért. Hárman indultak hát tovább, szinte kétszer megkerülték a lakónegyedet, és mindvégig egy szót sem szóltak egymáshoz, így is váltak el délután hat óra körül, amikor a lőtér felől megint puskaropogás hallatszott, mert a katonákat gyakorlatozni vitték.

Abban a nagy melegben meg sem próbálták megjavítani a karburátort, az Angol rögtön rágyújtott, de nem kínálta egyik barátját sem meg, csak ültek, és néztek az árkon túli mezőre, a láthatár szélén borzoló akácokra, szabálytalan formájú dombokra. Kilenc év után találkoztak újra, és most megint nincs mit szólniuk egymáshoz, mint régen, 1981-ben.

A találkozót Bárpéter szervezte meg, ez jellemző volt rá, ez a kezdeményezőkézség, a többiek szívesen rá is hagyták az efféle dolgokat, tudta, hogy kell csinálni, úgy, hogy mindenkinek jó legyen. Bárpéter először a Futárt hívta fel, akinek pizzázója volt három alkalmazottal a ...-strassén, de nem volt telefonközelben, csak üzenetet tudott hagyni, ezért várt még egy órát, és csak azután próbálkozott. De a Futár már tükön ülve várta, és amint megszólalt a telefon, rögtön felkapta a kagylót, és magyarul szólt bele, mert tudta, nem vétheti el, ez Bárpéter kell legyen. Bárpétert először meglepte ez a magabiztosság, ami a vonal túlsó végéből sugárzott felé, annyi éve nem látta a Futárt, és bár a hangja csöppet sem változott, volt a kiejtésében valami fura, amit eddig sohasem vett észre. Az is lehet, az én fülem lett élesebb, magyarázta később neki, mert a Futár természetesen letagadta, hogy bármiféle idegenség rakódott volna a nyelvére vagy a nyelve alá, és egykettőre meg tudtak állapodni egy időpontban, amikor Bárpéter visszahívhatja, ha már beszélt az Angollal. Mert az világosabb volt a napnál, hogy addig, amíg az Angol nem nyilatkozik az egész találkáról, nekik semmiféle joguk nincsen dönten, esetleg annyiban állapodhatnak meg, hogy benne vannak a találkában, ami az esetükben azt jelentette, hogy elszánták magukat, és innen kezdve bármely időpont megfelel.

Ahogy az Angol kívánja.

Az Angolt azonban nem lehetett elérni egy teljes héten át, és amikor Bárpéter visszahívta a Futárt, azt mondta neki, hogy komolyan aggódik érte, mert ez még az Angoltól is szokatlan húzás. Az Angol a hivatalos üzenet szerint elutazott, talán Németországba vagy Hollandiába, ezt nem lehetett biztosan tudni, meghatározhatatlan időre, a hónap elején. Azt akarom mondani, öregem, nyögdécselt a telefonban Bárpéter, hogy bottal üthetjük a nyomát, a marhája. A Futár csak hümmögött, nem adott igazat Bárpéternek, aki, ismerte, eléggé aggódós volt ahhoz, hogy pánikszerű megérzéseit ráragassza környezetére, mégis azt mondta, remélem, nincsen semmi baja, s még azt, hogy ha majd előkerül, beszélünk vele.

Nem ők beszéltek vele végül, hanem az Angol maga jelentkezett, a hangja száraz volt és nagyon távoli, csupán annyit mondott, hogy négy-öt napon belül otthon lesz. Hol tekeregtél, öregem, kérdezte tőle Bárpéter, de az Angol kitérő választ adott, és amikor Bárpéter elmondta neki az ötletét, pár nap haladékosat kért, mert most így egyből nem tud dönten, indokolta. Azt mondta, időre van szüksége, mondta Bárpéter a telefonban a Futárnak, aki megint csak elcsodálkozva hallgatta az Angolról szóló híreket.

Ha jól tudom, megnősült, mondta Bárpéternek, és ez egészen úgy hatott, mintha másra akarná terelni a szót, vagy mintha magyarázatot keresne az Angol cselekedeteire. Bárpéter figyelmeztette is rögtön, hogy ne akarjon ok-okozati összefüggéseket belelátani az Angol kusza életébe. Akkor is, erősködött a Futár, valamilyen magyarázata csak kell legyen a dolognak.

Nem volt. Az Angol Antwerpenből jött vissza, otthon ült, nem nyitott ajtót senkinek, nem mintha keresték volna, és tévét nézett, néha gyorskaját rendelt, vagyis pont olyan életet élt, amit csöppet sem lehet egészségesnek nevezni, ha az ember az éppen aktuális életmódrecepteket böngészi, vagy a tévé beszélgetős műsorait nézi. Már majdnem megfélemlített Bárpéter hívásáról és a neki tett ígéretéről, amikor az egyik üres pizzásdobozról eszébe jutott a Futár, róla pedig az ígérete, és tárcsázni kezdett.

Nem mintha döntött volna bármiben is, de egyszeriben megvilágosodott, hogy kapóra jön neki ez az utazás.

Futár. Futár Andor, így hívták rendszeresen a Futárt, de senki sem szólította a keresztnévén, egyszerűen Futár volt. 1981 nyarán, amikor Bárpéterrel együtt megismerkedett az Angollal, alig serkent a szakállá vagy a bajusza, jó húsz évvel későbbre hagyta, hogy az egész állat ellepje a szőr, de nem engedte túlságosan hosszúvá, háromhetente eljárt a borbélyhoz, és megigazította. Kövérebb is volt persze, mint húsz évvel előtte, igaz, hogy már akkor jól látszott, hízásra hajlamos, nevelték is idő előtt megereszkedett pocakját. Nem tett semmit ellene, hogy később a pocak visszahúzódjon, a pizzázó, bár sokat kellett gürcölnön az elején, hogy el tudja indítani, végül szinte magától kezdett működni, felesége nem volt, soha nem nősült meg, és azon a szent napon, amikor Bárpéter vette a fáradságot, és fölhívta telefonon, már három alkalmazottja volt, ketten a konyhán, egy ember pedig a kis étteremben dolgozott, neki pedig csupán a beszerzéssel kellett foglalkoznia. A könyvelést is maga végezte, mert ahhoz elég jól értett.

Futár, Bárpéter telefonja után mindent gyorsan elintézt, hogy bármikor készen állhasson az azonnali indulásra, külön-külön megbeszélte alkalmazottaival az üzlet vezetését, és még az Angol jelentkezése előtt kiválasztott két bőröndöt, amire szüksége lehet egy ekkora utazáshoz. Sosem utazott még két bőrönddel

egyszerre, amikor Ausztriába érkezett, alig volt egy reklámszatyornyai cucca.

Amikor arra a szatyorra gondolt, mindig azon kezdett el töprengeni, hová is tette el. Mert abban biztos volt, hogy valahová elrakta, már amikor kicsomagolt, amikor kivette egyenként belőle azt a kevéske holmiját, megfogadta, hogy ezt a zacskót nem veszíti el. Egyből tudta, hogy meg kéne őriznie a szatyrot, mintegy emlékeztetőül, és tanácsalanságában első éjszakára a cipőjébe gyúrta bele, de nem fért el benne rendesen, az egyik sarka kilógott, fölfele kunkorodva állt ki a cipőből, és reggelre ott hevert már félig a padlón, mert a gyűrődést nem tűrő sarkok kiegyenesedtek, és szinte lábakat növesztve kimásztak.

Kikerülni a traiskircheni lágerből, végezni a karanténnal, ezt ismételték, de a meghibásodott karburátor fölött már nem emlékeztek rá, vagy legalábbis ha szóba került volna, az Angol megvetően int, hogy erre most nincs szükség, a Futár kissé elgondolkodik, mert neki lassúbb a felfogása, Bárpéter pedig elvagyorodik, mert abban a rühes táborban ismerte meg Veronikát, akit aztán elvesz feleségül, majd elválik tőle. Bárpéter volt különben az első, aki valamilyen rokonok révén hamarabb kikerült a táborból, mint a többiek. Az elutazása előtti napon búcsúvacsorát szerveztek, Bárpéter mindenfelét összevásárolt a spórolt pénzén a lágerboltban, vett sört és cigarettát a kerítésen túlról, és az egészet kiterítette az asztalra két barátja elé, és ott volt Veronika is, aki csöndesen mosolygott, mert akkor már fülig szerelmes volt Bárpéterbe. A fenébe is, mondta a Futár, hiányozni fogsz, és a nejlonszatyrára gondolt, ami ott simult a párnája alatt. Ugyan, ne nyavalyogj, mondta neki az Angol, nemsokára mi is, de azt nem mondta, hogy nemsokára mi is mi, hanem kortyolt a söréből, és a társai hiába várták a mondat végét. Talán nem is volt annak a mondatnak vége, írta később Bárpéter egy levélben a Futárnak, aki sokáig forgatta azt a papirost, megpróbálta megérteni, tény, hogy sohasem válaszolt Bárpéternek erre a levelére, vagy legalábbis erre a mondatára, vagyis valami megint befejezetlen maradt, félbeszakadt. De ha csak erről a két mondatról lenne szó, gondolta Bárpéter, miután hiába várta a Futár válaszát, akkor rendben is volna, mert akkor ő már pontosan érezte, hogy az elutazásuk, a kiszökésük félbeszakadt azzal, hogy hárman háromfelé kerültek. Nem, mégsem érezte pontosan, inkább csak sejtette akkor, igazából négy és fél évvel a traiskircheni táborból való eljövétel után értette ezt meg. Veronika alig volt otthon Bárpéter kötetlenebb munkaidejéhez képest, Veronika egy varrodában kapott állást, ő pedig egy tanfolyam elvégzése után számítógépező lett egy üzemben, ahol üdítőket és szeszt palackoztak, csak este látták egymást, Veronika fáradtan dőlt ágyba, és reggel futott tovább. Semmi értelme ennek, mondta egyik este Veronika, és Bárpéter azt hitte, a fáradtság beszél mindkettőjükből, mert válasza is volt Veronikának erre a mondatára, aztán reggelre kiderült, hogy mégsem. Hogy mégsem a fáradtság beszél belőlem, és belőled sem, mondta Bárpéter németül, mire Veronika ráordított magyarul, hogy hagyja már ezt a szaros nyelvet. Amikor kikerültek a táborból, megfogadták, hogy munkanapokon németül beszélnek egymással, hétvégén pedig magyarul, mivel mindkettőjüknek nehezen ment még a német. Bárpéter ült az ágyon, a zokniját húzta éppen föl, de aztán abbahagyta. Sosem ordítottál még rám, mondta picivel később, és fölhúzta a másik zokniját is, vette a nadrágját, inget húzott magára, előkeresett egy táskát, és elhagyta az albrétüket. Veronika meg sem kísérelte megakadályozni. Ez végtelenül elszomorította Bárpétert, úgy érezte, becsapták, hogy elvették az álmait, hogy ez a nő nem elég kitartó, hogy jól tette, hogy eljött, mert ezzel a nővel ő nem tudna jövőt építeni. Ezt is megírta a Futárnak, aki erre meglepődött, nem gondolta volna, hogy ilyen sértődős Bárpéter, és megint összehajtogatta és eltette a levelet. Vajon miféle táskába pakolt össze Bárpéter, ez sokkal inkább érdekelt, mennyi cucca gyűlhetett össze négy és fél év alatt. Ezek szerint nem sok, ha csak egyetlen táskát említ, akkor nem sok, vonta le a következtetést. Végül válaszolt neki, igaz, mindössze fél oldalon, amiben azt írta meg, hogy most már két bódéja van, az egyik a Stephansdomtól nem messze, amiben ő árul személyesen, a másik egy nem olyan előkelő helyen, ott meg az üzlettársa. Kolbász, virsli, szendvics, üdítők és még sör is kapható nála, ha arra jár, akkor feltétlenül látogassa meg. Egész nap a bódében ül, este pedig a beszerzést intézi. Bárpéter ekkor még panzióban lakott, ahová az osztrák hatóság helyezte ki a karantén után, nágyszáz schilling zsebpénzzel. Veronikával ellentétben, aki munkahelyén is fölmondott, és saját lakást szerzett, ő nem hagyta ott a palackozó üzemet. Miért, még hol mondott föl, kérdezte cinikusan az Angol egy akkori telefonbeszélgetésük alkalmával, és Bárpéter kénytelen volt elismerni, hogy elszólta magát, és hogy igen, Veronika mondott föl nála, nem pedig fordítva. Az Angol, bár egyáltalán nem egyeztetett ebben a Futárral, azt mondta Bárpéternek, hogy öregem, nem gondoltam volna, hogy ennyire sértődékeny vagy, nem is vagyok, válaszolta Bárpéter, mert akkor most is meg kellene sértődnöm, nem gondolod?

Az Angol, ellentétben velük, mint oly sokszor, nem gondolt semmit a barátai ügyeiről, sosem szólt bele addig, azután sem tette. Bárpétert mindenesetre elgondolkodtatta az, amit az Angol mondott, és másnap elkarikázott a varrodáig, és a portán érdeklődött Veronika után. A portás fölszólt a részlegre, ott mondták, hogy Veronika Bódis fölmondott. Az meg hogy lehetséges, ámult a Futár a telefonban, mert ő volt az első, akit Bárpéter föl hívott. Szerinted hol lehet, kérdezte tőle, de a Futárnak fogalma sem volt. Nem is azért kérdeztem, mondta neki Bárpéter, hogy tudjad.

Bárpéter válása fölött, már amennyiben ez válásnak nevezhető, hiszen össze sem voltak házasodva, mégsem tértek ennyire könnyen napirendre, mert egyik álmos délután a Futár vett egy telefonkártyát, amivel, kiszámította, huszonzét percet beszélhet. Bezárkózott hát az egyik közeli fülkébe, ahonnan a standja is nagyon jól látszott, és föltárcsázta a megadott új számot, a régít tudta fejből, de ezt még nem volt ideje megtanulni. Bárpéter ágyban volt, de még nem aludt, néhány perce dőlt le csupán a nyári kánikula elöl, és rögtön azt mondta a Futárnak, hogy inkább holnap beszéljenek, de a Futár nem hagyta magát, és így Bárpéternek huszonzét percen át a válásáról kellett beszélnie. Az az igazság, csupasz volt a panziós szobája, Bárpéter fölragasztott ugyan néhány képet, de így is siralmas látványt nyújtott, az ágyon kívül egy asztal és egy méreatesebb szekrény állt benne, ami el is foglalta a szoba felét. Ebből a szobából osztotta meg a Futárral válásának részleteit Bárpéter, de természetesen nem csak ő beszélt egyedül. A Futár ugyanis nem tűrhette, hogy az egész történet az ő közbeszólásai nélkül hangzódjon el, ezért néha megjegyzéseket tett, egyszer pedig Bárpéter megalégtelte a minduntalan elhangzó válás szót, és kikérte magának, mondván, hogy ezt a szót nem ő találta ki, hanem a Futár hangoztatja egyfolytában, és hogy legyenek pontosak. A Futár hosszan (hat perc) érvelt a válás szó helytállóságát illetően, azzal egészítve ki Bárpéter és Veronika kapcsolatának hosszú időtartamára vonatkozó érvét, hogy az Angol például meg volt győződve, hogy rég összeházasodtak, és hát ezek után el lehet képzelni, hogy a távolabbi barátok és főleg ismerősök mit gondolnak. Bárpéter minderre azt válaszolta, hogy az Angol ebben nem mérce, hiszen elfoglaltsága miatt alig is tud ilyesmire figyelni, és a lakodalmukra sem tudott volna eljönni, mire a Futár azt mondta, na látod, ez az, biztos volt benne, hogy megvolt már az esküvőtök nélküle. Bárpéter kénytelen volt megadni tehát magát, és inkább a Futárnak adott igazat, mintsem türelme végére érjen, és a Futár újabb kérésére kissé részletesebben elbeszélte az ő és a Veronika esetét, amit a Futár aztán a következőképp rakott össze: Veronika jóval többet dolgozott, mint Bárpéter, akinek munkaideje kevésbé volt kötött, ráadásul az első hat hónapban a cég, aki alkalmazni kívánta, még egy tanfolyamra is beíratta, és ez egy idő után nem tetszett Veronikának. De még ez sem számított akkora bajnak Veronika szemében, hiszen a maga módján még örvendett is, hogy szerelme pihentebb, legalább kettejük közül valamelyikük pihentebb, mint a másik, és csak néha sopánkodott, megjegyzéseit, ami Bárpéter laza munkahelyére irányultak, inkább viccelődve jegyezte meg, és sokáig nem is gondolta komolyan őket, hanem egy idő után Bárpéter elkezdett megváltozni. A Futár mindezt az üzlettársának adta elő, természetesen nevet nem mondott, a társa nem is találkozott soha Bárpéterrel, tehát fölösleges is lett volna magyarázkodni, és amikor elbeszélésének ehhez a pontjához ért, akkor megállt, és megpróbálta felidézni, milyen is volt Bárpéter régebb. És azt is, hogy ez a régebb egyáltalán mit jelenthet, hogy mihez képest változott meg Bárpéter, úgy gondolta, ezt mindenképpen jó volna tisztázni, mert lehet, hogy hülyeségeket beszél, hogy így hülyeség, értelmetlenség, amit mond. A Veronikával való kapcsolatában nyilvánvalóan változáson esett keresztül az ő barátja, de abban, hogy régi énjéhez képest megváltozott volna, mégiscsak kételkedni kezdett. Bárpéter lusta, kissé önző, elkényeztetett alak volt, házimunkát és bevásárlást sosem végzett, pénzt sosem kellett hazaadjon. Veronikával való megismerkedése még Pesten történt, együtt utaztak tovább Ausztriába, a táborban már együtt voltak, együtt kezdtek el tervezni, vagyis együtt jöttek el nyugatra. A Futár, akinek összesen két nő volt az életében, nagy szemekkel bámulta Veronika és Bárpéter nyalakodását, kicsit irigyelte is őket, pontosabban az állapotukat, hogy nincsenek egyedül. A Futár ekkor azt is lemérte, hogy Bárpéter hajlandó olyan dolgokat is elvégezni, amelyek otthon sosem voltak jellemzők rá, és ezen el is csodálkozott. Mindazonáltal megnyugodott. Ezzel a nyugodtsággal búcsúzkodott tőlük utolsó este is a táborban, csak másnap dobogott jobban a szíve, mikor Bárpéter és Veronika az összes motyójukkal a hónap alatt kicaplattak a táborból, ki a főútra, a buszhoz, ami aztán elvitte őket az új életük felé. Bizonyos volt benne, hogy ez a két ember megtalálja azt, amiért idejöttek, és hogy ezt nagyon jól tudják mindketten. Hisznek benne. Veronika azonban négy és fél év után észrevette, hogy Bárpéter nem hisz már ebben.

Az Angol könyökig a motorházban, már az ingujja is olajos. Káromkodik, ez sem illik rá. Dühösen akkor látták utoljára, és ez nevetésre készíti őket, amikor az évszázad után egy héttel lementek a Maros-partra, és ott az Angol beleragadt az iszapba, hogy a cipőjét, zokniját a kezében kellett hoznia hazáig. Bárpéter és Futár persze már ezen az első hosszabb találkozójukon arról faggatták az Angolt, ott, a parton, hogy hogyan jutott föl az osztálytársnőjével a padlásra, hogyan kapták el, és végül mire kényszerítették a tanárban. Az Angol meglehetősen szemérmesen viselkedett, nem komoly, mondogatta, nincs ebben semmi, de a két barátot nem lehetett meggyőzni, és végül az Angol töviről hegyire elmondta, mi is történt valójában. Bárpéter és Futár mindazonáltal csalódott arcot vágott a történet után, és persze rögtön sejteni vélték, hogy az Angol nem mondta el a teljes igazságot. Most végre elmondhatnád, mondták neki az autó árnyékában ülve, de az Angol rájuk sem hederített. Mit izélsz, mondta neki Futár németül, de erre sem akart reagálni.

Az iszaptól ketten húzták ki, nevetve, csak persze az ő lábukon nem volt se cipő, se zokni, a folyó közepéből úsztak ki a partnak arra a szakaszára, ahol az Angol állt, térdig az iszapban. A vízen akart járni, röhögte Bárpéter, és az Angol hiába erősítette, hogy itt két évvel ezelőtt cementtömbök borították a medert, a két fiú kacagott, és azt ismételték, legalább a cipődet levethetted volna. És hová lettek a cementtömbök, kérdezte Angol a motor fölé hajolva, és Bárpéter válaszol, megvannak azok, apuskám, csak éppen ötven méterrel odébb.

Futár és Bárpéter természetesen sokáig osztják, szorozzák a történetnek az Angoltól hallott darabjait, és ugyan nem vallják be egymásnak, de mindegyikük szívesen behelyettesíti magát az Angol szerepébe. Váld be, hogy te is felmentél volna Enivel, mondja Bárpéter, és a Futár, tünődő arcot tetteve, rábólint, azt hiszem, igen, nálátod. Nálátod!

Angol sohasem tanult meg úszni, ezt egyikük sem értette, hogy lehet úgy élni, hogy az ember nem tud úszni, Futárnak ez hiányzott a legjobban, a Marosban való úzás, mondja el egyszer Bárpéternek telefonon, de bármennyire is lenézik ezért Angolt, tetszik nekik, ahogy felszökik a padlásra egy lánnyal a tizenkettő céből, ráadásul ez a padlás az iskola padlója. Eni annyira fehér bőrű, hogy szinte vakít a napsütésben, vitatható szépség, aki nem tetszik mindenkinek, Angol viszont ingyenc. Mi is azok vagyunk, jelenti ki Futár, ott, a káreuban, miközben az Angol végre előremegy, és nyilvánosan megfosztják nyakkendőjétől, mert az iskolaidő alatt, az iskola épületében megdugta az egyik nőnemű UTC-társát.

Tulajdonképpen nem lehetetlen, hogy az egész külföldre szökésüket Eninek köszönhetik, igen, megköszönhetnének neki, hogy nem esett teherbe, mert kézpeld csak el, ha terhes marad, akkor az Angolnak vállalnia kellett volna minden bizonnyal a következményeket, vagyishogy később valamikor el kellett volna vennie feleségül azt a lányt, és akkor sosem jutott volna az eszébe külföldre szökni, magyarázza lelkesen Bárpéter a telefonba, holott saját nőügyeiről kellene inkább beszélnie, Veronikáról, az elcsesztett kapcsolatáról. De most úgy látszik, a Futárt is felvillanyozzák a szavai, mintha ő is látta fantáziát a dologban, öregem, az Angolt nem a káreus alázással lötték meg, hanem az utána következő baszakodásokkal. Igen, Bárpéter jól emlékszik, hogy az Angol kezdeti szótlanságát miként váltja fel egyfajta másik hallgatás, valami néma dac, amivel hetekig, hónapokig készül az útra, pórul jártakat faggat kijelölt munkahelyükről hazatérőben, térképeket, menetrendet tanulmányoz, kívülről megtanulja falvak és folyók, patakok nevét, és egyik nap azzal áll elibük, hogy indulhatunk.

És te hogy gondold, kérdezi meg Bárpétert Futár, nem lett volna vajon jobb, ha történetesen peteérése van annak a lánynak, annak az Eninek.

Kilenc évvel később, amikor már szinte fölösleges azon morfondírozni, hogy a természet szeszélye folytán hány ezer kilométerre keveredtek el eredeti otthonuktól, az Angol megdöbbenő vallomást tesz, tulajdonképpen nem is közöl, csupán két mondat között megjegyzi, neki már nincs túl sok hátra az életéből, és ezt annak is köszönheti, igen, hogy annak a lánynak nem volt éppen peteérése, mert akik elhagyták a nyolcvanas években az országot, előbb-utóbb valamilyen nyavalyával kellett szembesülniük, mondja az Angol, tökéletesen természetes hangon, mintha az időjárás alakulásáról beszélne, nem pedig saját és a menekültek egészségi állapotáról, jobb híján közérzetükről. Na, ne vacakolj velünk, szólítja meg Bárpéter, és mindig is furcsának tetsző, nyegle heherészéssel ad nyomatékot ennek a rövid, érezhetően fölösleges, nem jól kitalált, nem odaillő mondatnak, na de hát mi a francot lehet reagálni egy ilyen

ostobaságra, mégis, milyen bajod van, kockáztatja meg a Futár, és érezhetően közelebb férköznek ezzel a merész húzással az igazsághoz, legalábbis az Angol által mondottakhoz mindenképp. Lehet, azért is vetemedett efféle hazardírozásra a Futár, mert megérezte, az Angol nem viccel, hogy komolyan lehet venni, amit mond, de ha mégsem lenne így, a Futár még hozzáteszi, nekem például semmi bajom az égvilágon, miről beszélsz te itten nekünk. Amiért neked semmi bajod az égvilágon, mondja tagoltan az Angol, attól még a nagy többség szenved, ilyen-olyan nyavalyákat szed össze, ismétli magát, például rákot, de mondhatnánk azt is, hogy a depresszióknak különösebb formáját, na ne, szakítja félbe Bárpéter, mi az istenről beszélsz, de az, ahogy az Angol engedi közbevágni, rádöbbsenti mindkettőjüket, mennyire komolyan beszél, már megint, hiszen ezt már ezerszer látták tőle, ilyenkor pláne el lehet hinni, amit mond. Szóval azt akarod mondani, hogy rákodik van, fújja ki magából Futár a levegőt, igen, azt, válaszolja rögtön az Angol, és az autónak dőlve igyekeznek nem nézni egymásra, ami ugyan furcsának is hatna, ha nem tudná mindegyikőjük, mennyire fontosnak tűnt ez a hazautazás, és hogy most megint az Angolnak kellene megbocsátaniuk, hogy ennyire, de hogy ennyire elbaszta az egész látogatásukat, és ráadásul ez nem valahol Bécs vagy Budapest környékén, hanem a nagy semmi kellős közepén, valahol Kolozsvár és Vásárhely között a Mezőségen derül ki, nem sokkal sötétedés előtt, a lerobbant autónak támaszkodva. Lehetetlen, hogy ne idéződjön föl mindhármukban az a káreuban töltött plusz két óra megint, a jóleső, büntetésre való várakozás, ahogy az egész iskola szenved a hőségtől pusztán azért, mert az Angol, bár az egész igazgatóságnak megígérte a tanáriban, hogy rögtön a felszólítás után önként kiáll és vezekel, szarik az egész megállapodásukra, és mert utálja a színjátékot, maga is színjátékot kezd el játszani, hogy az egyre kínosabban telő negyedórákban a tanári testület tagjai sorra lépnek elő dörgelemes beszédet rögtönözni, holott ez igazán nem volt benne a pakliban. A rákodik sem volt benne a pakliban, mondja ki önkéntelenül Futár, mintha kifutnának belőle a gondolatok fércszálai, és azt valamiképp föl kellene kapnia, ha ilyen idétlen mód, akkor is, még akkor is, ha ezzel alaposan elárulja magát, de legfőképp magukat, hogy pontosan mire is, hát ugyanarra gondolnak. Ülnek tovább is az autónak dőlve, az Angol a hazahozott rákjával, a Futár a megszólalás kínos utóízeivel, Bárpéter a szokásos, levetkőzhetetlen csalódottságával, amellyel az arcára írja, mit is szeretett volna tulajdonképpen, sosem azt, ami van, és most az egyszer akár megbocsájtható is lenne, ha nem éreznék egyszeriben annyira távolinak azt a közel lévő helyet, ahol azt a híres négyszöget megalkották a utecsisták tömegével, és a többé-kevésbé rendszert képező sokadalomban azt a három pontot, amik lényegében ők saját maguk, egyfajta origók, ahová valószínűleg nincs is visszatérés. Vagyis megint az Angol győzött, mondja pár héttel később a Futár, hiszen a rákjával még azelőtt közölte velünk, hogy nem tudunk úgysem hazamenni, legalábbis oda, ahonnan eljöttünk, nem is érdemes, nincs értelme, minek, és ez az egész nyavalyás utazás csak arra jó, hogy további szarságok derüljenek ki rólunk, hát arra, mondja Bárpéter is.

De még akkor, amikor az autónak támaszkodva ülnek, és ezt még egyikük sem igyekszik kitörölni emlékezetükből, Bárpéter föl akar állni, hogy bekapcsolja a fényszórókat, de az Angol nem engedi, de hát sötét van, mondja a Futár is, nem baj, jólesik végre, hogy ilyen sötét van, mondja az Angol, és Bárpéter ülve marad, hogy ha már így megállapodtak, igyekezzen ő is hozzátenni ehhez a sehová nem menéshez, és ahogy végleg, kérlelhetetlenül rájuk telepedik az éjszaka, megint egyszerre érzik és tudják, végre valami közös bizonyosság, hogy ez így örökké tartani fog most már bennük. Megvan, mondja még az Angol, megvan, azt szeretném, fordul hozzájuk, hogy ilyen sötétben, este temessenek el, értitek, kérdezi meg, és rövid szünet után mindhármukból kibuggyan a nevetés, mert ezen csak nevetnem kell, öregem, mondja Futár, és nevetnek, hogy micsoda, hogy idáig kellett eljőjjünk, hogy ezt te kiderítsd, és ha abban a pillanatban száz, de akár ötven méterre lennének saját maguktól, vagy ha bárki más hallaná őket, arra gondolna, hogy ez a három ember olyan felhőtlenül jókedvű, hogy a *temetés este tízkor* mondat, amit abban a pillanatban hallhat meg, valami jó vicc legeslegutolsó mondata, amit mindközönségesen csattanónak szoktak nevezni.

Kategoria: vers, próza

Denumire autor: Szabó Róbert Csaba

Látó Szépirodalmi Folyóirat